

Hrvatski hrvači na modernim Olimpijskim igrama u periodu od 1896. do 2016. godine

Jambrešić, Hrvoje

Master's thesis / Diplomski rad

2017

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Kinesiology / Sveučilište u Zagrebu, Kineziološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:117:819564>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[Repository of Faculty of Kinesiology, University of Zagreb - KIFoREP](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

KINEZIOLOŠKI FAKULTET

(studij za stjecanje visoke stručne spreme

i stručnog naziva: magistar kineziologije)

Hrvoje Jambrešić

**HRVATSKI HRVAČI NA MODERNIM
OLIMPIJSKIM IGRAMA U PERIODU OD
1896. DO 2016. GODINE**

(diplomski rad)

Mentor:

izv. prof. dr. sc. Mario Baić

Zagreb, 9. mjesec 2017.

Zahvala

Na kraju svog studentskog puta želim zahvaliti onima bez kojih do njega ne bi mogao doći. Stoga želim posebno zahvaliti svojoj obitelji – mami Sanji, tati Srećku te bratu Svenu na potpori, razumijevanju, potrošenim živcima i podršci. Također želim zahvaliti svojoj curi Antoniji, koja mi je od početka bila velika podrška i koja je uvijek bila tu, spremna pomoći ako zatreba. A i njeni živci su se ponešto potrošili. Uz to, želim zahvaliti profesoru Dariu Škegri na savjetima u vezi literature koja mi je pomogla u diplomskome radu. Profesoru Mariu Baiću, mome mentoru i profesoru na usmjerenju, hvala na razgovorima, savjetima i idejama koje su mi pomogle u izradi ovog rada.

Hvala Vam!

HRVATSKI HRVAČI NA MODERNIM OLIMPIJSKIM IGRAMA U PERIODU OD 1896. DO 2016. GODINE

Sažetak

Glavni cilj ovog diplomskog rada bio je pokušati pronaći i navesti sve hrvatske hrvače koji su nastupali na modernim Olimpijskim igrama od njihova početka pa sve do danas, te napraviti njihove kratke biografije s osnovnim podacima, slikama, najznačajnijim međunarodnim uspjesima i rezultatima s Olimpijskih igara na kojima su sudjelovali. Pritom su korištena dva kriterija koje su koristili različiti autori (Gizdić, 2013 2016; Jajčević, 2017), kojima je utvrđivano koji se hrvači mogu smatrati hrvatskim hrvačima, a nastupali su za vrijeme bivših država. To su kriteriji koje je „postavila Komisija za informiranje i izdavaštvo Hrvatskog olimpijskog odbora“ (Gizdić, 2016:341). Prema prvom kriteriju hrvač je u trenutku nastupa na Olimpijskim igrama trebao biti registriran u hrvatskom hrvačkom klubu ili je, prema drugom kriteriju, trebao biti rođen na današnjem području Republike Hrvatske. Radom je utvrđeno da je, prema barem jednom od ta dva kriterija, na 12 od ukupno 28 održanih modernih Olimpijskih igara do 2016. godine nastupalo 18 hrvatskih hrvača, od čega su njih trojica osvojili ukupno tri olimpijske medalje. Hrvatski hrvači koji su nastupali na modernim Olimpijskim igrama do 2016. godine su: Petar Milan Kokotović, Nikola Grbić, Miroslav Metzner Fritz, Franjo Palković, Karlo Toth, Tomislav Šestak, Antun Fischer, Boško Marinko, Karlo Čović, Milovan Nenadić, Slavko Koletić, Josip Čorak, Vlado Lisjak, Bernard Ban, Stipe Damjanović, Neven Žugaj, Nenad Žugaj i Božo Starčević. Na Olimpijskim igrama u Munchenu 1972. godine Josip Čorak je, u kategoriji do 90 kilograma, osvojio srebrnu medalju. Na istim Igrama Milovan Nenadić osvojio je brončanu medalju u kategoriji do 82 kilograma. Na Olimpijskim igrama u Los Angelesu 1984. godine Vlado Lisjak ostvario je najznačajniji uspjeh hrvatskog hrvanja do danas osvojivši zlatnu medalju u kategoriji do 68 kilograma. Za sve te hrvače dane su kratke biografije s njihovim osnovnim podacima (mjestom rođenja, klubovima za koje su nastupali...), slikama, najznačajnijim međunarodnim uspjesima i rezultatima, a s nadom i ciljem da ih mlađe generacije sportaša što bolje upoznaju, starije generacije ih se prisjete, te da ih se ne zaboravi.

Ključne riječi: biografije, rezultati, kriteriji, rođenje, klub

CROATIAN WRESTLERS AT THE MODERN OLYMPIC GAMES IN THE PERIOD FROM 1896. TO 2016.

Summary

The main goal of this thesis was to try to find and state all Croatian wrestlers that performed at modern Olympic games from their beginning until the present time and do their short biographies with basic datas, pictures, most significant international successes and results from the Olympic games on which they participated. Two criteria, which were used from different authors (Gizdić, 2013, 2016; Jajčević, 2017), were used for determinate which wrestlers, who performed for ex-countries, can be considered as Croatian wrestlers. Those are criteria which were established by Commission of information and publication. Due to first criteria, wrestler should have been registered in Croatian wrestling club at the moment of participation at the Olympic games or, due to second criteria, should have been born at the the present area of Republic of Croatia. Thesis found that, from at least one of those two criteria, 18 Croatian wrestlers participated on 12 of total 28 held modern Olympic games untill 2016., and three of them won olympic medals. Croatian wrestlers which performed on modern Olympic games until 2016. are: Petar Milan Kokotović, Nikola Grbić, Miroslav Metzner Fritz, Franjo Palković, Karlo Toth, Tomislav Šestak, Antun Fischer, Boško Marinko, Karlo Čović, Milovan Nenadić, Slavko Koletić, Josip Čorak, Vlado Lisjak, Bernard Ban, Stipe Damjanović, Neven Žugaj, Nenad Žugaj i Božo Starčević. At Olympic games in Munich 1972. Josip Čorak won silver medal at 90kg weight class and Milovan Nenadić won bronze medal at 82kg weight class. Vlado Lisjak won gold medal at Olympic game sin Los Angeles in 1984 at 68kg weight class which is the best result of Croatian wrestling untill the present time. For all this wrestlers are given short biographies s with basic datas (place of birth, clubs...), pictures, most significant international successes and results, with hope and aim that younger generations introduce them this way, older one remind them, and that all together we never forget on them.

Key words: biographies, results, criteria, birth, club

Sadržaj:

1. UVOD.....	6
2.HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. - 1988.).....	9
2.1. STOCKHOLM 1912.	9
2.2. PARIZ 1924.	11
2.3. AMSTERDAM 1928.	13
2.4. BERLIN 1936.	16
2.5. CIUDAD DE MEXICO 1968.	20
2.6. MUNCHEN 1972.	26
2.7. LOS ANGELES 1984.	38
2.8. SEOUL 1988.	41
3. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME SAMOSTALNE REPUBLIKE HRVATSKE (1992. – 2016.)	43
3.1. BARCELONA 1992.	43
3.2. ATLANTA 1996.	44
3.3. LONDON 2012.	46
3.4. RIO DE JANEIRO 2016.	51
4. ZAKLJUČAK.	54
5. LITERATURA.	56

1.UVOD

Nastup, a osobito osvajanje medalje na Olimpijskim igrama san su gotovo svakog sportaša. Isto, naravno, vrijedi i za sportaše koji se bave hrvanjem. Bez obzira na izuzetno jaku konkurenciju koja je prisutna na Svjetskim i Europskim prvenstvima, ali i ostalim međunarodnim natjecanjima, medalja sa Olimpijskih igara ipak vrijedi najviše. Tome u prilog ide i činjenica da se Olimpijske igre održavaju tek svake četvrte godine, a na njima nastupaju najkvalitetniji svjetski hrvači (iako treba spomenuti da postoji manji broj Olimpijskih igara koje je bojkotirao određeni broj država zbog razloga nevezanih za sport). Poznata je činjenica da je hrvanje jedan od najstarijih sportova uopće: „Teško da bi se mogao naći neki sport sa tako bogatom povijesnom dokumentacijom i više tisuća godina starom tradicijom kao što je hrvanje. Ono nema svoga izumitelja kao mnogi moderni sportovi, i slobodno se može reći da je staro gotovo koliko i samo čovječanstvo“ (Marić, 1985:1). Marić također navodi (1985:2): „Povijesni podaci o hrvanju kao sredstvu tjelesnog odgoja datiraju još od prije 5000 godina.“ Isti autor navodi da su povjesničari utvrdili da su prve Olimpijske igre održane 776. godine prije nove ere, te da je njima dominiralo hrvanje – kao samostalna disciplina, kao vrhunac pentatlona (bacanje koplja, bacanje diska, skok u dalj, trčanje, hrvanje) te kao dio pankrationa (mješavina šakanja i hrvanja). Hrvanje je bilo neizostavno i u svim narednim godinama antičkih Olimpijskih igara.

Hrvanje je dio programa svih modernih Olimpijskih igara od onih prvih 1896. u Ateni do posljednjih u Rio de Janeiru 2016. godine. Poznata je činjenica da je bivšoj Jugoslaviji u razdoblju od 1948. do 1988. godine hrvanje donijelo 16 medalja, više od bilo kojeg drugog sporta.

POREDAK SPORTOVA OD 1948. DO 1988. GODINE		BROJ OSVOJENIH MEDALJA
1.	Hrvanje	16
2.	Boks	11
3.-4.	Košarka	7
	Vaterpolo	7
5. – 8.	Kanu	5
	Nogomet	5
	Rukomet	5
	Veslanje	5
9. – 10.	Gimnastika	3
	Streljaštvo	3
11. – 14.	Atletika	2
	Judo	2
	Plivanje	2
	Stolni tenis	2
UKUPNO		75
Broj osvojenih medalja izuzev borilačkih sportova		46 (61,33 %)
Borilački sportovi (hrvanje, boks, judo)		29 (38,66 %)

Slika 1. Tablica poretka sportova u bivšoj Jugoslaviji s obzirom na broj osvojenih olimpijskih medalja od 1948. do 1988. godine (Strategija razvoja hrvanja do Olimpijskih igara 2012. godine , 2016:9)

Hrvatski su hrvači pritom osvojili 3 medalje (Strategija razvoja hrvanja do Olimpijskih igara 2020. godine). Cilj je ovoga rada istražiti koliko je hrvatskih hrvača u tom razdoblju nastupilo na Olimpijskim igrama. Osim evidencije hrvača, cilj je i napraviti njihove biografije s osnovnim osobnim podacima, najznačajnijim sportskim uspjesima, plasmanom i rezultatima sa Igara na kojima su nastupali te slikama povezanim s njihovim nastupima na tim igrama.

Uvidom u dosadašnju literaturu vidljivo je da postoje određeni popisi hrvatskih hrvača sudionika Olimpijskih igara (Gizdić, 2013, 2016; Jajčević, 2007) pri čemu se broj hrvača u toj literaturi međusobno ne podudara niti su navedeni rezultati pojedinačnih borbi i protivnika. Dakle, kroz ovaj rad pokušati će se utvrditi točan broj hrvatskih hrvača koji su nastupali na Olimpijskim igrama uz navođenje njihova plasmana i rezultata te slika kako bi se svi ti podaci povezali i našli na jednom mjestu.

Važno je pitanje pritom po kojim je kriterijima moguće utvrditi tko su hrvatski hrvači koji su nastupali za reprezentativne selekcije bivših država? U radu će se koristiti dva kriterija koje koriste i drugi autori (Gizdić, 2013, 2016; Jajčević, 2007), a kojima se određivalo koji se hrvači iz bivših zajedničkih država i reprezentacija mogu nazivati hrvatskim olimpijcima. To su kriteriji koje je „postavila Komisija za informiranje i izdavaštvo Hrvatskog olimpijskog odbora“ (Gizdić, 2016:341). Prema Jajčeviću, Z. i sur. (2007:116) hrvatski su olimpijci "športaši koji su u vrijeme nastupa na olimpijskim igrama bili članovi klubova koji su se nalazili na području koje zauzima današnja Republika Hrvatska" te "športaši koji su rođeni na području današnje Republike Hrvatske, a u vrijeme nastupa na OI bili su članovi klubova iz drugih republika bivše Jugoslavije". Gizdić (2013:344): „Da bi se čitatelju olakšalo snalaženje, knjiga je podijeljena na nekoliko poglavlja: nositelji medalja hrvatskih klubova, Hrvati po rođenju, sportaši koji su u našem sportu ostavili vidan trag osvajajući trofeje, zatim sportaši koji su se nakon potpisa Rapalskog sporazuma 1920. godine stjecajem okolnosti našli u Italiji, kao i sportaši hrvatskog podrijetla koji su olimpijske medalje osvajali van Jugoslavije i država nastalih nakon njenog raspada. Ovom knjigom cilj mi je u prvom redu pokazati javnosti što je hrvatski sport dao olimpijskom pokretu i koliki je udio hrvatskih nositelja olimpijskih medalja u bivšoj državi. Jednom za svagda znat će se koji olimpijski medaljonoša i na koji način pripada hrvatskom sportu, a ne pojedinoj državi nakon raspada Jugoslavije.“ U pogovoru Gizdićeva djela "Hrvatski olimpijci i odličnici" iz 2016. godine, glavni urednik Ante Drpić navodi da je: „Jurica Gizdić, po kriterijima koje je postavila Komisija za informiranje i izdavaštvo HOO-a, obradio 933 hrvatska sportaša koji su od Pariza 1900. do Rio de Janeira 2016. nastupili na olimpijskim igrama. Uvjet za uvrštavanje u knjigu bio je da

se olimpijac rodio na području Hrvatske ili da je u trenutku nastupa na olimpijskim igrama bio član hrvatskog kluba“ Gizdić (2016:341). Vezano za kriterije, ovdje navodimo jedan "nehrvački" primjer: „Uvažavam sve istraživače sportske povijesti diljem svijeta, surađujem s mnogima širom Europe, s nekima čak i u Južnoj Americi, ali navodim samo jedan primjer koji se odnosi na prve osvajače zlatne olimpijske medalje za Jugoslaviju, veslače splitskog Gusara, koji su istu osvojili na Igrama 1952. godine u Helsinkiju. Hrvatski veslački klub Gusar je splitski klub, sva četvorica veslača - Duje Bonačić, Velimir Valenta, Mate Trojanović i Petar Šegvić - rođeni su u Dalmaciji. U trenutku osvajanja medalje bili su članovi Gusara. Pa tko onda ima pravo, ma s koje strane dolazio, svojatati njihovu medalju osim hrvatskog naroda? Hrvatska sportska povijest je dio nacionalne baštine i svi veliki uspjesi naših sportaša pripadaju Hrvatskoj i hrvatskom narodu“. (Gizdić, 2013:344)

Ovim se radom hrvačku, ali i društvenu zajednicu želi upoznati sa svim hrvatskim hrvačima koji su nastupali na najvećem, najznačajnijem i najjačem međunarodnom hrvačkom natjecanju te dati doprinos hrvačkom sportu u Hrvatskoj i vrhunskim hrvatskim hrvačima koji su obilježili hrvanje u svoje doba, s nadom i ciljem da ih mlađe generacije ovim putem upoznaju, a starije ih se prisjete, te da ih svi zajedno nikad ne zaboravimo.

2. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME BIVŠIH DRŽAVA (1896. – 1988.)

2.1. STOCKHOLM 1912.

Petar Milan Kokotović jedini je hrvatski hrvač koji je 1912. godine nastupao na Olimpijskim igrama u Stockholmu. Osvojio je 4. mjesto u konkurenciji 38 natjecatelja.

Hrvatska se 1912. nalazila u sklopu Austro-Ugarske monarhije za koju je Petar Milan Kokotović i nastupio.

PETAR MILAN KOKOTOVIĆ – 4. mjesto

Slika 2. Petar Milan Kokotović, hrvatski hrvač koji je na Olimpijskim igrama 1912. nastupao za Austro-Ugarsku

Datum i mjesto rođenja: 8. listopada 1890. u Plaškom.

Nakon Igara emigrirao u SAD i promijenio ime u Peter Kovick.

Premинуo 12. srpnja 1968. u Chicagu (SAD).

Klub: Wiener Sportverein (Beč).

Nastupao za Austro-Ugarsku monarhiju (Austrija).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 70 kg – 4. mjesto. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1912.:

1.kolo: poraz protiv Daniela Falstroma (Švedska) nakon 17 minuta.

2.kolo: pobjeda protiv Andrea Gargana (Italija) nakon 10 minuta.

3.kolo: pobjeda protiv Jeana Pohlisa (Rusija) nakon 23 minute.

4.kolo: poraz protiv Augusa Jokinena (Finska) nakon 21 minute. (The Swedish Olympic Committee, 1912:758; vlastiti prijevod)

Kao hrvачka zanimljivost ovog natjecanja može se spomenuti da trajanje Kokotovićevih, za današnje vrijeme vrlo dugačkih borbi, 1912. godine i nije smatrano pretjerano dugim borbama. Prema tekstu prof. Marića (1985:9) meč između drugoplasiranog Rusa Kleina i trećeplasiranog Finca Asikainena trajao je 10 sati i 30 minuta što je dovelo do promjene pravila: uvođenja ograničenja trajanja borbe na 2 x 30 minuta s jednom minutom odmora, neriješenih borbi i određivanja pobjednika na temelju postignutih bodova.

2.2. PARIZ 1924.

Nikola Grbić jedini je hrvatski hrvač koji je nastupao na Olimpijskim igrama u Parizu 1924. godine. U konkurencij 27 natjecatelja osvojio je 5. mjesto.

Ime države za koju je tada nastupao bilo je Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca.

Iste godine osvaja prvenstvo države nastupajući za hrvački klub Amater iz Sombora.

NIKOLA GRBIĆ – 5. mjesto

Slika 3. Nikola Grbić, 5. mjesto na Olimpijskim igrama u Parizu 1924. godine

Datum i mjesto rođenja: 2. veljače 1899. u Svrčkovom selu kod Udbine.

Premинуo 2. prosinca 1973. u Buenos Airesu (Argentina).

Klubovi: MTK (Budimpešta), Croatia (Zagreb), Amater (Sombor), Radnički (Sombor), Somborsko sportsko udruženje, Radnički (Beograd), Monte Grande (Argentina).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 75 kg – 5. mjesto. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1924.:

1.kolo: pobjeda na bodove protiv H. Nilssona (Švedska) nakon 26 minuta.

2.kolo: pobjeda protiv L. Veuvea (Švicarska) tušem nakon 2 minute i 40 sekundi.

3.kolo: pobjeda na bodove protiv K. Vilcinsa (Latvija) nakon 20 minuta.

4.kolo: poraz na bodove protiv A. Lindforsa (Finska) nakon 20 minuta.

5.kolo: pobjeda tušem protiv W. Okulicz-Kozaryna (Poljska) nakon 5 minuta i 4 sekunde.

6.kolo: poraz na bodove protiv E. Westerlunda (Finska) nakon 20 minuta. (Comite Olympique Français, 1924:414, vlastiti prijevod)

E. Westerlund i A. Lindfors, Finci od kojih je Grbić izgubio, susreli su se u finalu u kojem je na bodove pobijedio Westerlund.

1928. godine osvojio je prvenstvo Jugoslavije, ali nije nastupio na Olimpijskim igrama na kojima je nastupio drugoplasirani Franjo Palković. Ime Nikole Grbića pritom se spominje među prijavljenim hrvacima u službenom izvješću Olimpijskih igara u Amsterdamu, no na strunjaču nije izašao.

O Nikoli Grbiću piše Kolundžija (1998:40): „Sa četiri pobjede i dva poraza, Grbić je u Parizu podelio peto i šesto mesto, Njegova je zasluga što se već tada proćulo u svetu za jugoslovensko rvanje. Visokim plasmanom postavio je cilj koji je tek 36 godina kasnije na Igrama u Rimu premašio Branko Martinović. Šteta je što nije voleo mnogo da trenira i što je bio nestalna duha. Razoćaran u ljubav otišao je 1930. godine u Argentinu. Senćanin Ištvan Keceli i Nikola Grbić osnovali su u Buenos Airesu rvaćki klub od jugoslovenskih iseljenika. Grbić je još naredne godine bio prvak Argentine, da bi se nakon toga posvetio trenerskom pozivu“.

2.3. AMSTERDAM 1928.

Miroslav Metzner- Fritz i Franjo Palković hrvatski su hrvai koji su nastupili na Olimpijskim igrama u Amsterdamu 1928. godine. Metzner-Fritz ispao je u 1. kolu, a Palković u trećem.

Na stranicama srpskog hrvackog saveza pod rezultatima državnog prvenstva vidljivo je da je Metzner nastupao za ASK Croatia iz Zagreba (1. mjesto do 67.5 kg), a Palković za zagrebački Herkules (2.mjesto do 75 kg, Grbić prvak).

Hrvatska se 1928. nalazila u sklopu Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca.

MIROSLAV METZNER-FRITZ – 1. kolo

Slika 4. Miroslav Metzner – Fritz, nastupao na Olimpijskim igrama 1928. u kategoriji do 68 kilograma

Datum i mjesto rođenja: 5. siječnja 1904. u Beču.

Premинуo 27. veljače 1992. u Zagrebu.

Klub: ASK Croatia (Zagreb).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 68 kg – prvo kolo. (Gizdić, 2016)

Trener: Franjo Filipović.

Rezultati na OI 1928.:

1.kolo: poraz na bodove protiv W. Massopa (Nizozemska) (The Netherlands Olympic committee (Committee 1928), 1928:853, vlastiti prijevod)

FRANJO PALKOVIĆ – 3. kolo

Slika 5. Franjo Palković, nastupio na Olimpijskim igrama 1928. godine u Amsterdamu

Datum i mjesto rođenja: 16. svibnja 1906. u Čantaviru (Srbija).

Premинуo 12. svibnja 1993. u Zagrebu.

Klubovi: SAND (Subotica), TAK Ferum (Subotica), TAK Herkules (Zagreb).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 75 kg - treće kolo. (Gizdić, 2016)

Trener: Šimon Penzeš.

Rezultati na OI 1928.:

1.kolo: pobjeda tušem protiv J. Balkeme (Nizozemska).

2.kolo: poraz na bodove protiv E. Bonassina (Italija).

3.kolo: poraz tušem protiv A. Kusneta (Estonija). (The Netherlands Olympic committee (Committee 1928), 1928:855, vlastiti prijevod)

A. Kusnets natjecanje je završio kao trećeplasirani.

Prema riječima Franje Palkovića (Kolundžija 1998) idol mu je bio Nikola Grbić. Svog je idola pobijedio 1928. godine pobijedio na „izbornom takmičenju za Olimpijadu“ (Kolundžija, 1998:42) stoga je Savez odlučio da će u Amsterdam Palković putovati kao natjecatelj, dok je Grbić putovao kao turist i podrška ekipi.

2.4. BERLIN 1936.

Hrvatski hrvači koji su nastupali na Olimpijskim igrama u Berlinu 1936. godine: Karlo Toth (2. kolo), Tomislav Šestak (2.kolo), Antun Fischer (3.kolo).

Klubovi za koje su nastupali 1936.: Sparta Zagreb (Toth, 56kg, 1. mjesto na prvenstvu Jugoslavije), Juda Macabi iz Zagreba (Fischer, 2. mjesto do 72kg na prvenstvu Jugoslavije) i HTAK Zrinski (Šestak).

1936. Hrvatska se nalazi u sklopu Kraljevine Jugoslavije.

Na igrama u Berlinu borba je mogla trajati maksimalno 20 minuta nakon čega su suci donosili odluku o pobjedniku. Eliminacija s natjecanja temeljila se na „negativnim bodovima“.

0 "negativnih bodova" dobivao je hrvač koji je pobijedio tušem.

1 "negativni bod" dobivao je pobjednik na bodove.

2 "negativna boda" dobivao je hrvač koji je sudačkom odlukom izgubio 2:1 na bodove.

3 "negativna boda" dobivao je hrvač koji je sudačkom odlukom izgubio 3:0 na bodove ili tušem.

Hrvač je s natjecanja bio eliminiran nakon što je prikupio 5 "negativnih bodova". (Organisationskomitee für die XI. Olympiade Berlin 1936 e. v., 1936:716, vlastiti prijevod)

Slika 6. Tomo Šestak, Antun Fischer i Karlo Toth, sudionici Olimpijskih igara u Berlinu 1936. godine zajedno na fotografiji reprezentacije Jugoslavije (Sviben, 1991:25, broj 89)

KARLO TOTH – 2. kolo

Slika 7. Karlo Toth, nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine u kategoriji do 56 kg

Datum i mjesto rođenja: 15. srpnja 1907. u Bačkoj Topoli.

Premинуo 25. kolovoza 1988. u Subotici.

Klubovi: Radnički (Senta), Sparta (Zagreb).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 56 kg – drugo kolo. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1936.:

1.kolo: poraz protiv Voigta (Danska) 0:3 odlukom sudaca.

2.kolo: poraz protiv Tojera (Rumunjska) 0:3 odlukom sudaca.

U kategoriji je nastupilo 18 natjecatelja. (Organisationskomitee fur die XI. Olympiade Berlin 1936 e. v., 1936:717, vlastiti prijevod)

TOMISLAV ŠESTAK – 2. kolo

Slika 8. Tomislav Šestak, član HTAK Zrinski (Koprivnica), nastupao na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu

Datum i mjesto rođenja: 20. prosinca 1914. u Koprivnici.

Premينو 1. ožujka 1984. u Zagrebu.

Klub: HTAK Zrinski (Koprivnica).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 61 kg – drugo kolo. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1936.: (Organisationskomitee fur die XI. Olympiade Berlin 1936 e. v. 1936., 1936:718, vlastiti prijevod)

1.kolo: poraz protiv Jande (Čehoslovačka) 1:2 odlukom sudaca.

2.kolo: poraz protiv Moria (Mađarska) tušem nakon 9 minuta i 18 sekundi.

ANTUN FISCHER – 3. kolo

Slika 9. Antun Fischer, nastupio na Olimpijskim igrama 1936. godine u Berlinu

Datum i mjesto rođenja: 12. travnja 1911. u Subotici.

Premинуo 27. srpnja 1985. u Subotici.

Klubovi: Juda Macabi (Zagreb), Hakoah (Subotica), Jugoslavija (Beograd).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 72 kg – treće kolo. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1936.:

1.kolo: poraz tušem protiv Svedberga (Švedska) nakon 14 minuta i 41 sekunde.

2.kolo: pobjeda protiv Riedera (Švicarska) 3:0 odlukom sudaca.

3. kolo: poraz tušem protiv Schafera (Njemačka) nakon 14 minuta i 58 sekundi.

(Organisationkomitee fur die XI Olympiade Berlin 1936. e. v. , 1936:721)

Slika 10. Fischer u tuš poziciji protiv drugoplasiranog Njemca Schafera

Svedberg je postao prvak, a Schafer viceprvak.

2.5. CIUDAD DE MEXICO 1968.

Hrvatski hrvai koji su nastupali na Olimpijskim igrama 1968. u Meksiku: Boško Marinko (3. kolo), Karlo Čović (3.kolo) i Milovan Nenadić (7. mjesto).

Klubovi za koje su nastupali 1968.: Spartak Subotica (Boško Marinko, Karlo Čović) i Gavrilović Petrinja (Milovan Nenadić).

Boško Marinko osvaja prvenstvo Jugoslavije 1968. do 57kg, a Karlo Čović do 62kg.

1968. godine Hrvatska se nalazila u sklopu Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ).

Eliminacija hrvai iz natjecanja i dalje se temeljila na "negativnim bodovima", a ispadalo se nakon 6 prikupljenih.

BOŠKO MARINKO – 3. kolo

Slika 11. Boško Marinko, nastupio na Olimpijskim igrama 1968. godine u Ciudad de Mexico

Datum i mjesto rođenja: 11. kolovoza 1939. u Koljanima kod Vrlike.

Klub: Spartak (Subotica).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 52 kg – treće kolo . (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović

Rezultati na OI 1968.:

1.kolo: pobjeda protiv Andrea Gaudinota (Francuska) 3:1 odlukom sudaca.

2.kolo: neriješeno protiv Gheorghea Stoiciua (Rumunjska) odlukom sudaca.

3.kolo: poraz protiv Imrea Alkera (Mađarska) 3:1 odlukom sudaca.

Imre Alker natjecanje je završio kao četvrtoplasirani u konkurenciji 25 natjecatelja.
(Organizing Committee of the Games of the XIX Olympiad, 1968:725, vlastiti prijevod)

Ostali značajni rezultati:

Olimpijske igre München 1972. – grčko-rimski stil ktg do 52 kg – 9. mjesto.

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil do kg 52 – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Essen, SR Njemačka 1966. – grčko-rimski stil do 52 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil do 52 kg – zlatna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko-rimski stil do 52 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko-rimski stil ekipno – srebrna medalja.

Mediterranske igre Izmir 1971. – grčko-rimski stil do 52 kg – zlatna medalja. (Gizdić, 2016)

Na stranicama sportskog saveza Subotice navodi se kako je Marinko sa subotičkim Spartakom više puta osvajao prvenstvo države pri čemu je bio i kapetan ekipe. Nakon sportske karijere radio je i kao hrvački trener i djelatnik.

4 puta proglašen je najboljim sportašem Subotice.

KARLO ČOVIĆ – 3. kolo

Slika 12. Karlo Čović, nastupio na Olimpijskim igrama u Ciudad de Mexico 1968. godine

Datum i mjesto rođenja: 9. kolovoza 1945. u Subotici.

Klubovi: Spartak (Subotica), Metalac (Zagreb), Varteks (Varaždin).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 57 kg – treće kolo. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović

Rezultati na OI 1968.:

1.kolo: poraz protiv Othona Moschidisa (Grčka) odlukom sudaca.

2.kolo: pobjeda protiv Riste Bjorlina (Finska) odlukom sudaca.

3.kolo: poraz protiv Ivan Kočergina (SSSR) odlukom sudaca.

Kočergin je natjecanje završio kao trećeplasirani, a Moschidis kao četvrtoplasirani u konkurenciji 27 natjecatelja. (Organizing Committee of the Games of the XIX Olympiad, 1968:726, vlastiti prijevod)

Ostali značajni rezultati:

Olimpijske igre München 1972. – grčko-rimski stil do 57 kg – 13. mjesto.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil do 57 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko-rimski stil ekipno – srebrna medalja. Mediteranske igre Izmir 1971. - grčko-rimski stil do 57 kg – zlatna medalja. (Gizdić, 2016)

MILOVAN NENADIĆ – 7. mjesto

Slika 13. Milovan Nenadić, 7. mjesto na Olimpijskim igrama u Ciudad de Mexico 1968. godine

Datum i mjesto rođenja: 12. kolovoza 1943. u Drenovcu kod Petrinje.

Klub: Gavrilović (Petrinja).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 78 kg – 7. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović

Rezultati na OI 1968.:

1.kolo: pobjeda protiv Larryja Lydena (SAD) superiornošću.

2.kolo: poraz protiv Adama Ostrowskog (Poljska) odlukom sudaca.

3.kolo: pobjeda protiv Dimitriasa Savvasa (Grčka) odlukom sudaca.

4.kolo: neriješeno protiv Jana Karstroma (Švedska) odlukom sudaca.

Zbog 7 "negativnih bodova" eliminiran u 4. kolu u konkurenciji 22 natjecatelja. (Organizing Committee of the Games of the XIX Olympiad, 1968:730, vlastiti prijevod)

Ostali značajni rezultati:

Olimpijske igre München 1972. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Mar de Plata, Argentina 1969. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Teheran, Iran 1973. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Vasteras, Švedska 1968. – grčko-rimski stil ktg do 78 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – zlatna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – zlatna medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko rimski stil ekipno – srebrna medalja.

Mediterranske igre Tunis 1967. – slobodni stil ktg do 87 kg – brončana medalja.

Mediterranske igre Izmir 1971. – grčko-rimski stil ktg do 82 kg – srebrna medalja. (Gizdić, 2016)

Prema Gizdiću (2013) Nenadić je karijeru započeo relativno kasno, s 15 godina, u Hrvачkom klubu Radnik (kasnije Gavrilović) iz Petrinje. 6 je puta osvajao prvenstvo Jugoslavije u razdoblju od 1967. do 1975. godine u hrvanju grčko-rimskim stilom. Kasnije se bavio i trenerskim pozivom te je, između ostaloga, bio trener Vladi Lisjaku u Los Angelesu kada je ostvario najveći uspjeh hrvatskog hrvanja u povijesti.

Za Nenadića Gizdić navodi (Gizdić, 2014:112): „prema izjavi samog Lisjaka najzaslužniji je za njegovu veliku karijeru koja je imala za vrhunac olimpijsko zlato“.

2.6. MUNCHEN 1972.

Hrvatski hrvači koji su nastupali na Olimpijskim igrama 1972. godine u Munchenu: Josip Čorak (2.mjesto), Milovan Nenadić (3. mjesto), Boško Marinko (9. mjesto), Karlo Čović (13. mjesto), Slavko Koletić (9. mjesto).

Klubovi za koje su nastupali 1972.: Gavrilović Petrinja (Milovan Nenadić i Slavko Koletić), Lika Zagreb (Josip Čorak, 1. do 100kg na PJ), Metalac Zagreb (Karlo Čović, 1. mjesto do 62 kg na PJ) i Spartak Subotica (Boško Marinko, 1, mjesto do 57 kg na PJ).

1972. godine Hrvatska se nalazila u sklopu SFRJ pod čijom su zastavom hrvatski hrvači i nastupali. Trener reprezentacije bio je Ljubomir Ivanović.

BOŠKO MARINKO – 9. mjesto

Datum i mjesto rođenja: 11. kolovoza 1939. u Koljanima kod Vrlike.

Klub: Spartak (Subotica).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 52 kg – 9. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović.

Rezultati na OI 1972:

1.kolo- pobjeda tušem protiv Javiera Leona (Peru) nakon 4 minute i 29 sekundi

2.kolo- poraz protiv Jozsefa Doncsecza (Mađarska).

3.kolo- pobjeda protiv Gheorghea Stoiciua (Rumunjska) tušem nakon 8 minuta i 20 sekundi.

4.kolo- poraz protiv Koichira Hiroyame (Japan) tušem nakon 3 minute i 31 sekunde.

(Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972.,1972:141, vlastiti prijevod)

Hiroyama natjecanje završava kao viceprvak u konkurenciji 22 natjecatelja.

KARLO ČOVIĆ – 13. mjesto

Datum i mjesto rođenja: 9. kolovoza 1945. u Subotici.

Klubovi: Spartak (Subotica), Metalac (Zagreb), Varteks (Varaždin).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 57 kg – 13. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović.

Rezultati na OI 1972.:

1.kolo: poraz protiv Hriste Trajkova (Bugarska) na bodove .

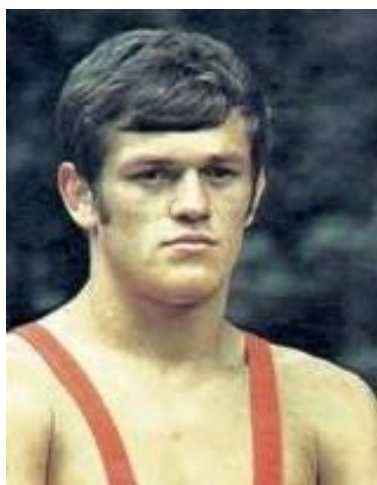
Slika 14. Karlo Čović s trenerom reprezentacije Ljubomirom Ivanovićem "Gedžom", u pauzi borbe protiv Bugarina Trajkova, tada aktualnog svjetskog prvaka

2..kolo: pobjeda protiv Alama Mira (Afganistan) nakon 8 minuta i 9 sekundi (tehnički tuš).

3.kolo: poraz protiv Iona Baciua (Rumunjska) na bodove. (Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972., 1972:142, vlastiti prijevod)

U kategoriji je nastupilo 30 natjecatelja.

SLAVKO KOLETIĆ – 9. mjesto

Slika 15. Slavko Koletić, 9. mjesto na Olimpijskim igrama 1972. godine

Datum i mjesto rođenja: 3. srpnja 1950. u Petrinji.

Premинуo 10. kolovoza 2010. u Petrinji.

Klubovi: Gavrilović (Petrinja), Istarski borac (Pula).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 62 kg – 9. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović.

Klupski trener: Vladimir Sekulić.

Rezultati na OI 1972.:

1.kolo: pobjeda protiv Jamesa Hazewinkela (SAD) tušem nakon 1 minute i 41 sekunde.

2.kolo: pobjeda tušem protiv Theodulea Toulottea (Francuska) tušem nakon 7 minuta i 8 sekundi.

3.kolo: poraz na bodove protiv Iona Pauna (Rumunjska) 5:6.

4.kolo: poraz na bodove protiv Lipieha Kazimierza (Poljska). Kazimierz je osvojio 3. mjesto u konkurenciji 19 natjecatelja. . (Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972., 1972:144, vlastiti prijevod)

Slika 16. Opis Koletićeve pobjede u 2. kolu (članak Sportskih novosti, 9.9. 1972., broj4707)

Ostali značajni rezultati (Gizdić, 2016):

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ktg do 62 kg – srebrna medalja.

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Mediterranske igre Izmir, Turska 1971. – grčko-rimski stil ktg do 62 kg – brončana medalja.

Slika 17. Slavko Koletić i Milovan Nenadić na svečanom prijemu nakon osvojenih medalja na Svjetskom prvenstvu u Edmontonu 1970. godine s trenerom Vladimirom Sekulićem

Slavko Koletić bio je standardni državni reprezentativac od 1970. do 1976. godine, od 1996. godine trener je dječaka i kadeta u petrinjskom klubu, a kao veteran osvaja brončanu medalju na Svjetskom prvenstvu u Bugarskoj 2000. godine te 2. mjesto na Svjetskom prvenstvu u Mađarskoj 2001. godine (Croring, 2010).

2012. godine utvrđeno je novo priznanje za najboljeg hrvača Prve hrvatske hrvačke lige – trofej "Lenta Slavka Koletića" (Croring, 2012).

Slika 18. "Lenta Slavko Koletić" za najboljeg hrvača 1. HHL (Croring, 2012)

MILOVAN NENADIĆ – 3. mjesto

Rođen 12. kolovoza 1943. u Drenovcu kod Petrinje.

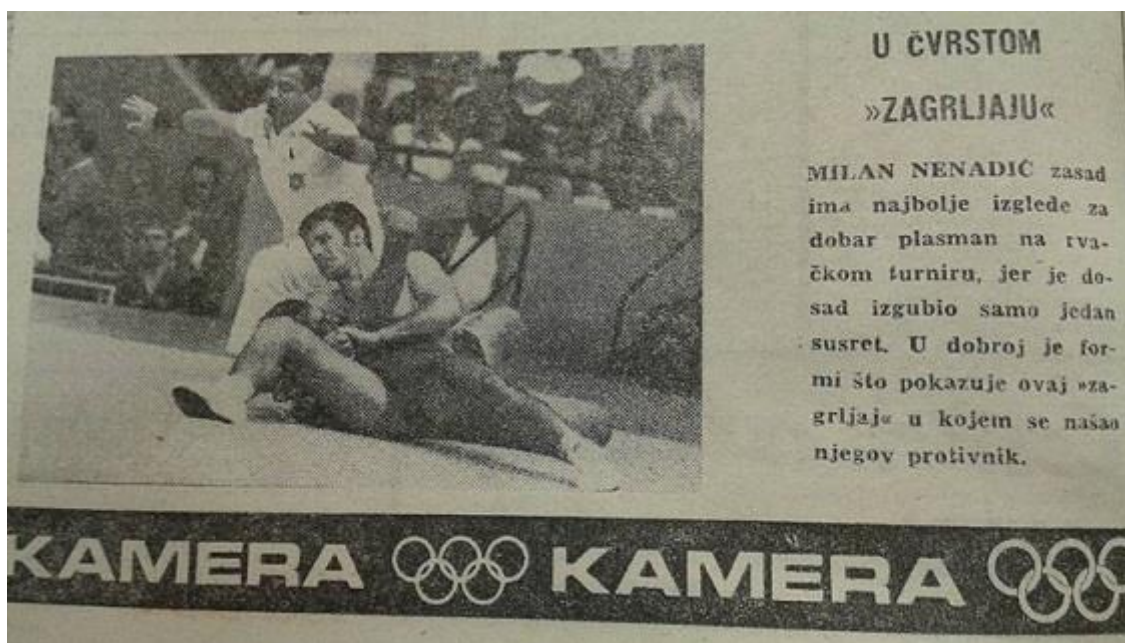
Klub: Gavrilović (Petrinja).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 82 kg – 3. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović.

Klupski trener: Vladimir Sekulić.

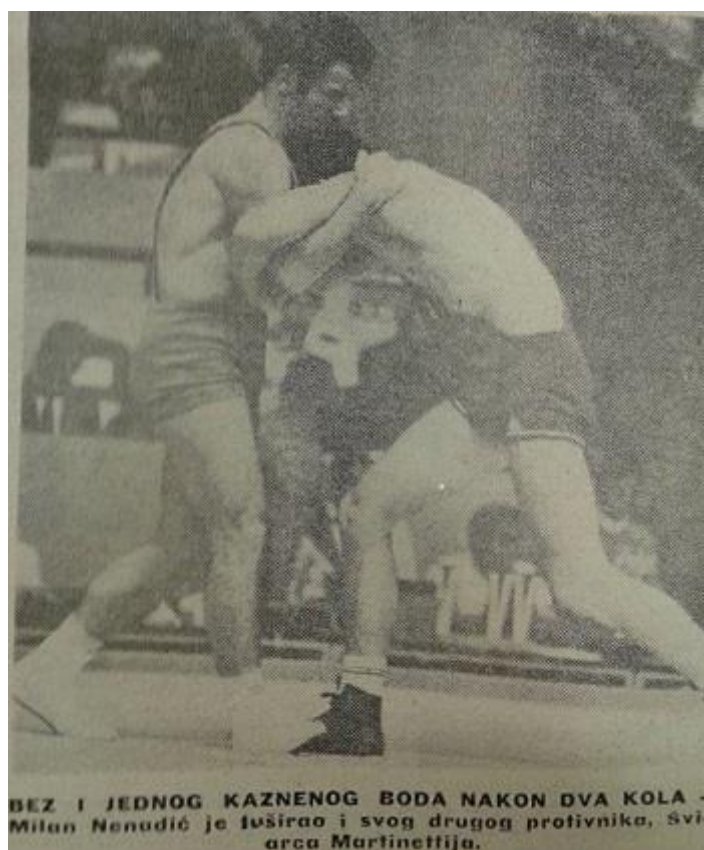

Slika 19. Milovan Nenadić u akciji na Olimpijskim igrama 1972. godine (Sportske novosti, 10. rujna 1972., broj 4708)

Rezultati na OI 1972.:

1.kolo: pobjeda protiv Andrea Bouchoulea (Francuska) tušem nakon 8 minuta i 9 sekundi.

2.kolo: pobjeda protiv Jimmyja Martinettija (Švicarska) tušem nakon 5 minuta i 17 sekundi

Slika 20. Milovan Nenadić u borbi 2. kola protiv švicarskog predstavnika Martinettija
(Sportske novosti, 8. rujna 1972., broj 4706)

3.kolo: pobjeda protiv Sadaa Sata (Japan) nakon 7 minuta i 16 sekundi diskvalifikacijom zbog izbjegavanja borbe.

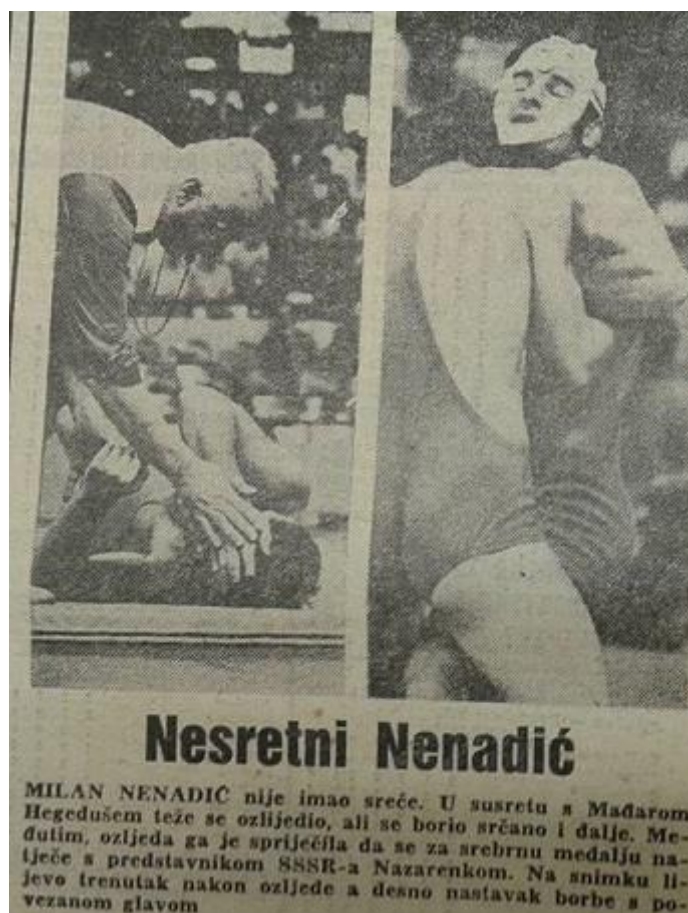
4.kolo: poraz od Franka Hartmanna (DR Njemačka) na bodove 3:4.

Slika 21. Opis Nenadićevog poraza u 4. kolu

5.kolo: pobjeda protiv Miroslava Janote (Čehoslovačka) na bodove.

6.kolo: poraz od Csabe Hegedusa (Mađarska) na bodove 4:5

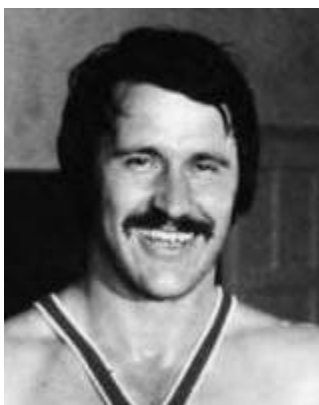

Slika 22. Ozlijeđeni Nenadić u borbi protiv Mađara Hegedusza, tada aktualnog svjetskog prvaka (Sportske novosti, 12. rujna 1972., broj 4710)

7.kolo: protiv Anatolija Nazarenka nije se borio za 2. mjesto zbog ozljede. . (Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972., 1972:147, vlastiti prijevod)

Prema pisanju tadašnjeg sportskog tiska (Marović, 1972) vidljivo je da je Nenadić bio vrlo blizu još boljeg rezultata. U borbi protiv Mađara, koji je godinu dana ranije na Svjetskom prvenstvu jedini tuširao sve protivnike, Nenadić je ozlijedio glavu te "zaradio" 4 šava. Borbu je izgubio tijesno (4:5), a upravo zbog te ozljede liječnici mu nisu dopustili borbu za srebrnu medalju protiv Nazarenka.

JOSIP ČORAK – 2. mjesto

Slika 23. Josip Čorak, srebrna medalja sa Olimpijskih igara 1972. godine

Rođen 14. lipnja 1943. u Rastoku kod Gospića.

Klubovi: Partizan (Gospić), Lokomotiva (Zagreb), Lika (Zagreb), Sljeme (Zagreb).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 90 kg – 2. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener: Ljubomir Ivanović.

Klupski trener: Josip Marić

Rezultati na OI 1972.:

1.kolo: pobjeda protiv Barendra Kopsa (Nizozemska) bez borbe.

2.kolo: pobjeda protiv Lothara Metza (DR Njemačka) na bodove 5:2

Slika 24. Josip Čorak u pobjedničkoj borbi protiv Lothara Metza (DR Njemačka)

Slika 25. Članak Sportskih novosti s opisom borbe i Čorkovom izjavom nakon meča s Metzom, pobjednikom iz Meksika 1968. godine (Sportske novosti, (8.9. 1972., 11.str., broj 4706)

3.kolo: neriješeno protiv Csezlawa Kwieczinskog (Poljska) 3:3.

4.kolo: pobjeda tušem protiv Nicolae Neguta (Rumunjska) nakon 7 minuta i 36 sekundi.

5.kolo: poraz od Valeria Rezantseva (SSSR) na bodove. . (Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972., 1972:148, vlastiti prijevod)

Kwieczinski je osvojio brončanu, a Rezantsev zlatnu medalju u konkurenciji 14 natjecatelja.

Iz članka Sportskih novosti (Marović, 1972) vidljivo je da je srebrnu medalju Čorku donijela pobjeda protiv pobjednika iz Meksika 1968. godine, Lothara Metza. Naime, Čorak i Poljak Kwieczinski izgubili su od prvaka Rezantseva, a međusobno hrvali bez pobjednika, zbog čega su odlučujući rezultati za plasman bili oni iz prednatjecanja. Njemca je Čorak pobijedio, a Poljak je s njim završio neriješeno, zbog čega je naš hrvač osvojio 'sjajnuju' medalju.

Pritom je važno spomenuti i riječi hvale za svog trenera (Gizdić, 2014:110): „Unatoč svemu lijepomu što je postigao ovaj častan čovjek, najljepše zvuče riječi Josipa Čorka: „Josip Marić je najzaslužniji za moje olimpijsko srebro iz Munchena 1972.““

Ostali značajni rezultati:

Svjetsko prvenstvo Edmonton, Kanada 1970. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil do 82 kg – zlatna medalja.

Europsko prvenstvo Modena, Italija 1969. – grčko-rimski stil ekipno – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. . – grčko-rimski stil do 97 kg – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Istočni Berlin, DR Njemačka 1970. – grčko-rimski stil ekipno – srebrna medalja.

Mediterranske igre Tunis 1967. – grčko-rimski stil do 97 kg – srebrna medalja.

Mediterranske igre Tunis 1967. – slobodni stil do 97 kg – srebrna medalja.

Mediterranske igre Izmir 1971. – grčko-rimski stil do 90 kg – zlatna medalja. (Gizdić, 2016)

Prema Gizdiću (2016) se Čorak hrvanjem počeo baviti relativno kasno, s 15 godina, pri čemu je u početku relativno često mijenjao klubove. 1966. godine u Zagrebu i sam osniva hrvatski klub- HK Lika, u kojem od osnutka djeluje najprije kao natjecatelj, a potom i trener te voditelj struke.

11 je puta prvak Jugoslavije u kategorijama od 97 do 100 kilograma u poluteškoj kategoriji grčko-rimskim stilom.

S HK Lika 1971. i 1975. godine osvaja Kup europskih prvaka.

Natjecao se i kao veteran, a svjetski je rekorder jer je u razdoblju od 1994. do 2005. osvojio 11 zlatnih medalja na svjetskim veteranskim prvenstvima u hrvanju grčko- rimskim i slobodnim stilom.

Odlikovan je odličjem Red Danice hrvatske s likom Franje Bučara, a 2010. godine dobio je

Državnu nagradu za sport za životno djelo Franjo Bučar.

Slika 26. Državna nagrada za sport za životno djelo Franjo Bučar

Josip Čorak proglašen je najboljim sportašem 20. stoljeća u Ličko – senjskoj županiji.

„Pripremajući se za nastup na Olimpijskim igrama u Meksiku (1968.) paraliziran je nakon povrede kralježnice na skijanju na Jahorini, da bi se upornim treniranjem 'vratio' u hrvanje i osvojio olimpijsku medalju u Munchenu 1972. godine kao najvažniji športski rezultat svoje bogate športske karijere. Time je Josip Čorak postao prvi športash koji je Zagrebu donio olimpijsku medalju u pojedinačnom športu. Novčanu nagradu koju je dobio povodom osvajanja medalje poklonio je djeci oboljeloj od cerebralne paralize (Goljak)“ (Preradović, 2010). Prilikom ozljede je, prema vlastitom svjedočenju u biografskom filmu "Josip Čorak lički sporaš stoljeća" donji dio njegova tijela bio oduzet te je 45 dana bio nepokretan.

Kao hrvacki veteran sa prvenstava svijeta 'donio' je i jednu srebrnu te 4 brončane medalje, a osvojio je i srebro na Olimpijskim igrama za veterane.

Uz hrvanje, svestrani Josip Čorak bio je uspješan i u drugim sportovima. Bavio se golubarstvom, osvajao medalje u kategoriji listonoša, te bio proglašen za najboljeg uzgajivača golubova – Indijanera. Okušao se i u judu, te osvojio brončanu medalju na Europskom prvenstvu veterana u Londonu 2005. godine. Osvajao je i medalje u veteranskoj atletici na međunarodnim turnirima.

2.7. LOS ANGELES 1984.

Jedini hrvatski hrvač koji je nastupao na Olimpijskim igrama u Los Angeles bio je Vlado Lisjak. Osvojio je zlatnu medalju pobjeđivši u finalu aktualnog svjetskog prvaka Finca Sipilu.

Hrvatska se 1984. nalazila u sklopu SFRJ. Vlado Lisjak iste je godine, nastupajući za petrinjski Gavrilović, osvojio prvenstvo Jugoslavije pobjeđivši u finalu Predraga Mazinjanina iz HK Zagreb.

VLADO LISJAK – 1. mjesto

Slika 27. Vlado Lisjak, 1. mjesto na Olimpijskim igrama u Los Angelesu 1984. godine

Datum i mjesto rođenja: 29. travnja 1962. u Petrinji.

Klubovi: Gavrilović (Petrinja), Zagreb–Velebit.

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 68 kg – zlatna medalja. (Gizdić, 2016)

Trener: Milovan Nenadić

Klupski trener: Milovan Nenadić

Rezultati na OI 1984.: (Los Angeles Olympic Organizing Committee, 1984:629, vlastiti prijevod)

1.kolo: slobodan

2.kolo: pobjeda protiv Seijia Nemota (Japan) 7:0.

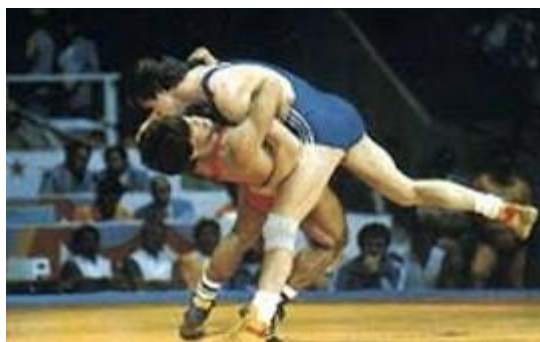
3.kolo: pobjeda protiv Sumera Kocaka (Turska) 11:4.

4.kolo: pobjeda protiv Stefana Negrisana (Rumunjska).

Zanimljiv je detalj iz ove borbe koji se provlači kroz sportski tisak toga vremena. Prema tekstovima novinara (Bertičević, 1984; Kožul, 1984) Lisjak je borbu protiv Rumunja prvotno izgubio, no reprezentativni stožer uložio je službenu žalbu, smatrajući da je Lisjak u jednoj akciji oštećen te mu je dodijeljeno premalo bodova. Suci su žalbu prihvatili i naš je borac nastavio put prema zlatu. Na isti je način, nakon žalbe, Lisjak izgubio dobiveni meč protiv Mađara u poljskim Katowicama na prvenstvu svijeta te natjecanje završio kao četvrtoplasirani iako je zaslužio medalju oko vrata.

5.kolo: pobjeda protiv Deitmara Streitlera (Austrija) 8:6.

Finale: pobjeda tušem nakon 57 sekundi protiv aktualnog svjetskog prvaka, Finca Tapia Sipile.

Slika 28. Lisjakovo bacanje koje mu je donijelo zlatnu medalju

U kategoriji je nastupalo 14 natjecatelja.

Na Olimpijskim igrama u Seoulu 1988. godine nije nastupio iako je bio prvak države u kategoriji do 74 kilograma. U knjizi Jurice Gizdića (2016:105) navedeni su neki od razloga: „Nažalost, 22-godišnji olimpijski pobjednik u nastavku karijere nije se više pojavio na medaljaškom postolju. Kad se očekivala njegova dominacija na svjetskim strunjačama, krenula je serija pehova. Nekako tada, zaredale su i ozljede. Premda je nakon toga Lisjak bio državni prvak u kategoriji do 74 kilograma, na Olimpijskim igrama u Seoulu 1988. godine nije sudjelovao“. U daljnjem tekstu navodi se kako je odlučeno da umjesto Vlade Lisjaka nastupi Slovenac Podlessek, Također, sam Lisjak navodi da je nakon toga ozlijedio rame i više se nikad nije vratio u pravu formu.

1984. godine u izboru Sportskih novosti Petrinjac Vlado Lisjak proglašen je najboljim sportašem Hrvatske.

Slika 29. Članci Sportskih novosti nakon osvajanja zlatne medalje u Los Angelesu 1984. godine (Sportske novosti, 6.8. 1984., str. 8. i 9.)

2.8. SEOUL 1988.

Hrvatski predstavnik na Olimpijskim igrama u Seoulu bio je Bernard Ban u kategoriji do 90 kg (2.kolo). Trener reprezentacije bio mu je Milovan Nenadić.

Na prvenstvu Jugoslavije 1988. u istoj kategoriji osvojio 1. mjesto nastupajući za Radnički iz Beograda. Klupski trener bio je Momir Petković.

Hrvatska se iste godine nalazila u sklopu SFRJ.

BERNARD BAN – 2. kolo

Slika 30. Bernard Ban, nastupio na Olimpijskim igrama u Seoulu 1988. godine

Datum i mjesto rođenja: 8. ožujka 1961. u Zagrebu.

Klubovi: Retkovec (Zagreb), Zagreb, Radnički (Kragujevac), Metalac (Zagreb), Varteks (Zagreb), Pelister (Bitola), Radnički (Beograd).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 90 kg – 2.kolo. (Gizdić, 2016)

Rezultati na OI 1988.:

1.kolo: poraz od Haria Koskele (Finska) 4:0.

2.kolo: poraz tehničkim tušem od Vladimira Popova (SSSR) 15:0 nakon 4 minute i 50 sekundi.

Koskela osvaja 2., a Popov 3. mjesto. (Seoul Olympic Organizing Committee, 1988)

Slika 31. Bernard Ban (drugi s desna na lijevo) pred meč s reprezentacijom Jugoslavije na čelu s trenerom Nenadićem (prvi s lijeva)

3. HRVATSKI HRVAČI SUDIONICI MODERNIH OLIMPIJSKIH IGARA ZA VRIJEME SAMOSTALNE REPUBLIKE HRVATSKE (1992. – 2016.)

3.1. BARCELONA 1992.

Stipe Damjanović prvi je hrvatski hrvač koji je nastupao na Olimpijskim igrama od osamostaljena Republike Hrvatske. U kategoriji do 100 kg u konkurenciji 16 natjecatelja ispao je u 2. kolu. 1992. bio je član HK Zagreb. Na Igrama je nastupio na temelju pozivnice.

STIPE DAMJANOVIĆ – 2. kolo

Slika 32. Stipe Damjanović, prvi hrvatski hrvač na Olimpijskim igrama od osamostaljenja Republike Hrvatske, nastupio u Barceloni 1992. i Atlanti 1996. godine

Datum i mjesto rođenja: 14. rujna 1969. u Livnu.

Klubovi: Gavrilović (Petrinja), Zagreb–Velebit, Hrvatski dragovoljac (Zagreb).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 100 kg – drugo kolo. (Gizdić, 2016)

Trener reprezentacije: Željko Pjaca.

Klupski trener: Željko Pjaca.

Rezultati na OI 1992.:

1.kolo: poraz protiv Iona Eremciuca (Rumunjska) 7:0.

2.kolo: poraz protiv Andrzeja Wronskog (Poljska) 6:0.

Wronski je osvojio 4. mjesto.

Ostali značajni rezultati:

Olimpijske igre Atlanta 1996. - grčko-rimski stil do 100 kg – 10. mjesto.

Mediterranske igre Bari 1997. – grčko-rimsko stil do 125 kg – brončana medalja. (Gizdić, 2016)

3.2. ATLANTA 1996.

Stipe Damjanović osvojio je 10. mjesto u konkurenciji 20. natjecatelja.

1996. bio je član HK Zagreb.

Na Olimpijskim igrama je nastupio na temelju pozivnice.

STIPE DAMJANOVIĆ – 10. mjesto

Datum i mjesto rođenja: 14. rujna 1969. u Livnu.

Klubovi: Gavrilović (Petrinja), Zagreb–Velebit, Hrvatski dragovoljac (Zagreb).

Stil: grčko-rimski stil.

Kategorija i plasman: do 100 kg, 10. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener reprezentacije: Vlado Lisjak.

Klupski trener: Željko Pjaca

Slika 33. Damjanovićeva slika na naslovnici Sportskih novosti pred Olimpijske igre u Atlanti 1996. godine (Sportske novosti, 1996)

Rezultati na OI 1996.:

1.kolo: pobjeda protiv Mohameda Basrija (Maroko) 6:0.

2.kolo: poraz protiv Mikaela Ljungberga (Švedska) 5:0.

3.kolo: pobjeda protiv Ursa Burglera (Švicarska) 6:3.

4.kolo: poraz protiv Teymuraza Edisherashvilija (Rusija) 6:0

Ljungberg je osvojio 3., a Edisherashvili 4. mjesto.

Slika 34. Stipe Damjanović (drugi s desna) s Vladom Lisjakom, Mariom Miketekom i Davorom Lukićem u SŠD Peščenica, "domu" HK Zagreb

3.3. LONDON 2012.

Na Olimpijske igre u Londonu 2012. kvalificirali su se blizanci Nenad i Neven Žugaj.

Neven je normu ostvario osvojivši 3. mjesto na Svjetskom prvenstvu u Istanbulu 2011. godine (prva šestorica plasirala su se na Igre).

Nenad je normu ostvario kroz drugi kvalifikacijski turnir u Kini gdje je osvojio 2. mjesto (na igre su se kvalificirali samo finalisti).

Neven je ispao u osmini finala, a Nenad u repasažu (izgubio u osmini finala od drugoplasiranog Karama Gabera iz Egipta).

Braća Žugaj prvi su hrvatski hrvači koji su nastup na igrama ostvarili kroz kvalifikacijske norme.

2012. godine obojica su bili članovi HK Lika Zagreb.

Po pravilima ždrijeb je određivao dvije odvojene skupine pri čemu se najbolji iz svake susreću u finalu. Hrvači koji su izgubili od finalista međusobno se bore za 3. mjesto kroz repasaž, također odvojeno, što znači da u jednoj kategoriji postoje dva 3. mjesta (pobjednici) i dva 5. mjesta (poraženi), dok 4. ne postoji.

NEVEN ŽUGAJ – 10. mjesto

Slika 35. Neven Žugaj, nastupio na Olimpijskim igrama u Londonu 2012. godine u kategoriji do 74 kilograma

Datum i mjesto rođenja: 19. travnja 1983. u Zagrebu.

Klubovi: Quercus (Zagreb), Lika (Zagreb), Hrvatski dragovoljac (Zagreb), Braća Žugaj (Zagreb).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 74 kg – 10. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener reprezentacije: Davor Jakubek.

Klupski trener: Pero Prodanović.

Rezultati na OI 2012.:

1.kolo: pobjeda protiv Islama Talbe (Egipat) 4:0 (2:0 runde).

Slika 36. Neven Žugaj u pobjedničkoj borbi protiv Egipćanina Tolbe (Pixsell.hr, London 2012.)

Osmina finala: poraz protiv Ermina Ahmanova (Azerbejdžan) 0:5 (0:2 runde).

U kategoriji je nastupilo 19 natjecatelja.

Ostali značajni rezultati:

Svjetsko prvenstvo Istanbul, Turska 2011. – grčko-rimski stil ktg do 74 kg – brončana medalja.

Svjetsko prvenstvo Taškent, Uzbekistan 2014. – grčko-rimski stil ktg do 74 kg – srebrna medalja.

Europsko prvenstvo Varna, Bugarska 2005. – grčko-rimski stil ktg do 74 kg – brončana medalja.

Mediterranske igre Pescara 2009. – grčko-rimski stil ktg do 74 kg – brončana medalja.

Mediterranske igre Mersin 2013. – grčko-rimski stil ktg do 74 kg – srebrna medalja. (Gizdić, 2016)

Slika 37. Neven Žugaj u borbi protiv Armenca Julfalakyan

NENAD ŽUGAJ – 14. mjesto

Slika 38. Nenad Žugaj, nastupio na Olimpijskim igrama u Londonu 2012. godine u kategoriji do 84 kilograma

Datum i mjesto rođenja: 19. travnja 1983. u Zagrebu.

Klubovi: Qercus (Zagreb), Lika (Zagreb), Hrvatski dragovoljac (Zagreb), Braća Žugaj (Zagreb), ASV Nendingen (Njemačka).

Stil: grčko–rimski.

Kategorija i plasman: do 84 kg – 14. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener reprezentacije: Davor Jakubek.

Klupski trener: Pero Prodanović.

Rezultati na OI 2012.:

Osmina finala: poraz protiv Karama Gabera (Egipat) 1:3 (1:2 runde).

Slika 39. Nenad Žugaj u borbi protiv finalista Gabera (Egipat) (Pixsell, London 2012.)

Repasaž: poraz protiv Melonina Noumonvia (Francuska) 0:3 (0:2 runde).

Slika 40. Nenad Žugaj u akciji protiv Francuza u repasažu

U kategoriji je nastupilo 20 natjecatelja.

Ostali značajni rezultati:

Svjetsko prvenstvo Moskva, Rusija 2010 – grčko–rimski stil do 84 kg – brončana medalja.

Europsko prvenstvo Tbilisi, Gruzija 2013. – grčko–rimski stil ktg do 84 kg – brončana medalja.

Mediterranske igre Pescara 2009. – grčko–rimski stil ktg do 84 kg – zlatna medalja.

Mediterranske igre Mersin 2013. – grčko–rimski stil ktg do 84 kg – brončana medalja. (Gizdić, 2016)

3.4. RIO DE JANEIRO 2016.

Na Olimpijskim igrama 2016. hrvatski predstavnik bio je Božo Starčević koji je ostvario najbolji plasman u hrvanju od osamostaljenja Republike Hrvatske osvojivši 5. mjesto.

Pravo nastupa ostvario je pozivnicom na temelju kriterija izvrsnosti.

Božo je 3 puta bio na korak do ostvarivanja norme. Na Svjetskom prvenstvu u Las Vegasu 2015. osvojio je 7. mjesto (prvih 6 ostvaruje normu), na kvalifikacijskom turniru u Zrenjaninu u 4. mjesecu 2016. osvaja 3. mjesto (finalisti ostvaruju normu), na kvalifikacijskom turniru u Istanbulu u 5. mjesecu ponovo osvaja 3. mjesto (finalisti ostvaruju normu).

Starčević je do nastupa došao, kako piše Hina (2016) “djelomično zahvaljujući brazilskim hrvačicama, koje su kroz kvalifikacije izborile četiri mjesta na olimpijskom turniru. Upravo toliko mjesta je Brazilu, kao domaćinu Igara, bilo zajamčeno u sve tri hrvačke discipline (slobodno i grčko-rimsko za muškarce te žensko hrvanje). Kako su brazilske hrvačice ispunile zajamčenu kvotu, zajamčena su mjesta preraspodjeljena na četiri nacije koje su ostvarile najbolje rezultate na prošlogodišnjem Svjetskom prvenstvu u Las Vegasu.“

Sustav eliminacije bio je jednak kao i na prethodnim igrama. Božo je 2016. godine bio član HK Metalac.

BOŽO STARČEVIĆ – 5. mjesto

Slika 41. Božo Starčević, 5. mjesto na Olimpijskim igrama u Rio de Janeiru 2016. godine

Datum i mjesto rođenja: 11. prosinca 1988. u Zagreb.

Klubovi: Lika (Zagreb), Podravka (Koprivnica), Gavrilović (Petrinja), Vindija (Varaždin), Gospić, Metalac (Zagreb).

Stil: grčko-rimski.

Kategorija i plasman: do 75 kg – 5. mjesto. (Gizdić, 2016)

Trener reprezentacije: Davor Lukić

Klupski trener: Kristijan Slačanac

Rezultati na OI 2016.:

Osmina finala: pobjeda protiv Selcuka Cebija (Turska) 2:1.

Slika 42. Božo Starčević u akciji protiv Selcuka Cebija (Turska)

Četvrtina finala: pobjeda protiv Andyja Biseka (SAD) 2:0.

Slika 43. Božo Starčević u četvrtfinalnoj borbi protiv Andyja Biseka (SAD)

Polufinale: poraz protiv Romana Vlasova (Rusija) 3:6.

Slika 44. Božo Starčević drži u tušu Romana Vlasova (Rusija)

Za 3. mjesto: poraz protiv Kim Hyeon-wooa (Južna Koreja) 4:6.

Turčin Selcuk Cebi bio je aktualni svjetski prvak, a Vlasov pobjednik Olimpijskih igara u Londonu 2012. godine.

Bez obzira na odličan rezultat, Starčević je mogao i više. Prema pisanju Sportskih novosti, Boži je „baš učinjena silna, od svih hrvatskih sportaša na OI najveća nepravda. On nije oštećen, on je u Riju pokraden! Ne od cestovnih razbojnika već hrvačkih sudaca, jedinih ljudi na svijetu koji nisu vidjeli ili nisu željeli vidjeti elementarno hrvačko postignuće - tuš. Onaj kada je naš Božo tuširao Rusa, inače Putinova miljenika Romana Vlasova u polufinalu.“ (Bauer, 2016.)

Ostali značajni rezultati:

Europsko prvenstvo Tbilisi, Gruzija 2013., - grčko – rimski stil, do 74 kg – brončana medalja. (Gizdić, 2016)

4. ZAKLJUČAK

U ovome se radu pokušalo pronaći i evidentirati sve hrvatske hrvače koji su nastupali na modernim Olimpijskim igrama od njihova početka u Ateni 1896. godine do posljednjih u Rio de Janeiru 2016. godine. Uz to, pokušalo se napraviti njihove biografije s osnovnim osobnim podacima, najznačajnijim sportskim uspjesima, plasmanom i rezultatima sa Olimpijskih igara na kojima su nastupali te slikama i kuriozitetima povezanim s njihovim nastupima na tim Olimpijskim igrama.

Ovim je radom utvrđeno da je ukupno 18 hrvatskih hrvača nastupalo na 12 od 28 održanih Olimpijskih igara (1916., 1940. te 1944. godine nisu održane zbog Prvog i Drugog svjetskog rata). Hrvatski hrvači koji su nastupali na modernim Olimpijskim igrama su, kronološkim redoslijedom nastupanja: Petar Milan Kokotović, Nikola Grbić, Miroslav Metzner Fritz, Franjo Palković, Tomo Šestak, Karlo Toth, Antun Fischer, Milovan Nenadić, Karlo Čović, Boško Marinko, Josip Čorak, Slavko Koletić, Vlado Lisjak, Bernard Ban, Stipe Damjanović, Neven Žugaj, Nenad Žugaj i Božo Starčević. Prve Olimpijske igre na kojima su nastupali hrvatski hrvači održane su u Stockholmu 1912. godine, a posljednje u Rio de Janeiru 2016. godine. Na 8 Olimpijskih igara hrvatski su hrvači predstavljali druge zemlje (Austro-Ugarsku 1912. i zemlje bivše Jugoslavije u razdoblju od 1924. do 1988. godine), dok su pod zastavom samostalne Republike Hrvatske nastupali 4 puta. Svi hrvatski hrvači koji su nastupili na Igrama borili su se u hrvanju grčko-rimskim stilom. Četvorica hrvača na Olimpijskim su igrama nastupala 2 puta: Boško Marinko, Karlo Čović i Milovan Nenadić 1968. godine u Ciudad de Mexico i 1972. godine u Munchenu, te Stipe Damjanović 1992. i 1996. godine u Barceloni i Atlanti. Hrvatski hrvači pritom su osvojili 3 medalje – 1 zlatnu, 1 srebrnu i 1 brončanu. Najuspješniji hrvač bio je Vlado Lisjak koji je 1984. godine u Los Angelesu osvojio zlatnu medalju u kategoriji do 68 kilograma. Srebrnu medalju osvojio je Josip Čorak na Olimpijskim igrama u Munchenu 1972. godine u kategoriji do 90 kilograma. Na istim Igrama Milan Nenadić osvojio je brončanu medalju u kategoriji do 82 kilograma. Hrvatski klubovi za koje su nastupali u trenutku nastupa na Olimpijskim igrama: Ask Croatia Zagreb (Miroslav Metzner Fritz 1928.), TAK Herkules Zagreb (Franjo Palković 1928.), Sparta Zagreb (Karlo Toth 1936.), Juda Macabi Zagreb (Antun Fischer 1936.), HTAK Zrinski Koprivnica (Tomo Šestak 1936.), Gavrilović Petrinja (Milovan Nenadić 1968. i 1972. , Slavko Koletić 1972. te Vlado Lisjak 1984.), Metalac Zagreb (Karlo Čović 1972., Božo Starčević 2016.), HK Lika Zagreb (Josip Čorak 1972., Neven i Nenad Žugaj 2012.), HK Zagreb (Stipe Damjanović 2012. i 2016.).

Rezultati koje su hrvatski hrvači ostvarivali nastupajući za bivše države pripisuju se tim državama. 14 je hrvača pritom nastupalo za Austro-Ugarsku te zemlje bivše Jugoslavije, dok je 4 hrvača nastupalo za Hrvatsku od 1992. do 2016. godine. U ovom su radu korištena dva kriterija koja su koristili i drugi autori (Gizdić, 2013, 2016; Jajčević, 2017). Te je kriterije postavila Komisija za informiranje i izdavaštvo Hrvatskog olimpijskog odbora. Dakle, prema Jajčeviću, Z. i sur. (2007.:116) hrvatski su olimpijci "športaši koji su u vrijeme nastupa na olimpijskim igrama bili članovi klubova koji su se nalazili na području koje zauzima današnja Republika Hrvatska" (Franjo Palković, Miroslav Metzner- Fritz, Antun Fischer, Karlo Toth, Karlo Čović) te "športaši koji su rođeni na području današnje Republike Hrvatske, a u vrijeme nastupa na OI bili su članovi klubova iz drugih republika bivše Jugoslavije" (Nikola Grbić, Boško Marinko, Bernard Ban). Isti kriterij vrijedi i za Petra Milana Kokotovića koji 1912. bio član bečkog kluba ali je rođen u Plaškom (Hrvatska), a čiji se rezultati pripisuju Austriji. Oba kriterija koristio je i Gizdić: „Uvjet za uvrštavanje u knjigu bio je da se olimpijac rodio na području Hrvatske ili da je u trenutku nastupa na olimpijskim igrama bio član hrvatskog kluba“ Gizdić (2016:341).

Značajna pomoć u ovome radu bila su djela autora Jurice Gizdića "Hrvatski olimpijci i odličnici" (2016), "Hrvatska i olimpijska odličja" (2013) te "Kovači hrvatskih olimpijskih odličja" (2014) kao i djelo prof. Zdenka Jajčevića "Olimpizam u Hrvatskoj" (2007).

Ovim se radom hrvačku, ali i društvenu zajednicu željelo upoznati sa svim hrvatskim hrvačima koji su nastupali na najvećem, najznačajnijem i najjačem međunarodnom hrvačkom natjecanju te dati doprinos hrvačkom sportu u Hrvatskoj i vrhunskim hrvatskim hrvačima koji su obilježili hrvanje u svoje doba, s nadom i ciljem da ih mlađe generacije ovim putem upoznaju, a starije ih se prisjete, te da ih svi zajedno nikad ne zaboravimo.

5. LITERATURA

1. Baić, M., i sur. (2016). *Strategija razvoja hrvanja do Olimpijskih igara 2020. godine*. Hrvatski hrvачki savez.
2. Bauer, D. (2016). *Istina o velikoj olimpijskoj krađi.. Kako je naš Božo 'ugušio' krivog čovjeka i ostao bez medalje*. Sportske novosti. /on line/. Dostupno na: <http://sportske.jutarnji.hr/sportmix/ostalo/istina-o-velikoj-olimpijskoj-kradi-kako-je-nas-bozo-ugusio-krivog-covjeka-i-ostao-bez-medalje/4650632/>
3. Bertičević, N. (1984). *Ostvaren san momka iz Petrinje*. Sportske novosti. 8356. 8-9.
4. Comité Olympique Français. (1924). *Rapport Officiel des Jeux de la VIIIème Olympiade, Paris, 1924. Part 3.* (str. 414). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1924/1924part3.pdf>
5. Croring. (2012). *Lenta Slavka Koletića*. Croring. /on line/. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://www.croring.com/news/lenta-slavka-koletica/8906.aspx>
6. Croring. (2010). *Premينو Slavko Koletić*. Croring. /on line/. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://www.croring.com/news/preminuo-slavko-koletic/3883.aspx>
7. Gizdić, J. (2013). *Hrvatska i olimpijska odličja*. Zagreb: ALFA d.d.
8. Gizdić, J. (2016). *Hrvatski olimpijci i odličnici*. Zagreb: Hrvatski olimpijski odbor.
9. Gizdić, J. (2014). *Kovači hrvatskih olimpijskih odličja*. Zagreb: Hrvatski olimpijski odbor.
10. Hina. (2016). *Brazilke pomogle našem hrvāču. Božo Starčević ostvario plasman na Olimpijske Igre*. Sportske novosti. /on line/. Dostupno na: <http://sportske.jutarnji.hr/planet-hrvatska/brazilke-pomogle-nasem-hrvacu-bozo-starcevic-ostvario-plasman-na-olimpijske-igre/4528319/>
11. Jajčević, Z. i sur. (2007). *Olimpizam u Hrvatskoj*. Zagreb: Libera editio.
12. Ježabek, Baić. (2012). *Hrvatski hrvāči osvajači medalja u periodu od 1955. do 2012. godine*. Diplomski rad. Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu.
13. Kolundžija, D. (1998). *Rvanje u Jugoslaviji*. Beograd: Savez rvačkih sportova Srbije.

14. Korać, B. (2012). *Lisjak: "Zlato u Los Angelesu je nezaboravno, a Seoul je teško prežaliti"*. Sportnet. /on line/ Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://sportnet.rtl.hr/intervju/443338/ostali-sportovi-olimpijske-igre/lisjak-zlato-u-los-angelesu-je-nezaboravno-a-seoul-je-tesko-prezaliti/>
15. Kožul, A. (1984). *Šampanjac Lisjaku, Terteiju bronca*. Sportske novosti. 8357. 4.
16. Marić, A. (2008). *Josip Čorak, lički sportaš stoljeća*. DVD. "Euroasia", Hrvatska televizija.
17. Marić, J. (1985). *Rvanje klasičnim načinom*. Zagreb: Sportska tribina
18. Marović, D. (1972). *Crno subotnje jutro*. Sportske novosti. 4708. 5.
19. Marović, D. (1972). *Čorak nadmudrio olimpijskog pobjednika*. Sportske novosti. 4706.
20. Marović, D. (1972). *Metz "posrebrio" Čorkovu medalju*. Sportske novosti. 4709. 13.
21. Marović, D. (1972). *"Necina" ozljeda pobijedila medalje*. Sportske novosti. 4709. 13.
22. Marović, D. (1972). *Tri pobjede u večernjoj smjeni*. Sportske novosti. 4706. 11.
23. Los Angeles Olympic Organizing Committee. (1984). *Official Report of the Games of the XXIIIrd Olympiad Los Angeles, 1984*. (Volume 2: Competition and Summary and Results Part Three). (str. 629). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1984/1984v2pt3.pdf>
24. Organisationskomitee fur die XI. Olympiade Berlin 1936 e. v. (1936). *Official report of the XIth Olympic Games Berlin 1936*. (Volume 2, Part 3). (str.716 – 721). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1936/1936spart3.pdf>
25. Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972. (1972). *The Official Report of the Organizing Committee for the Games of the XXth Olympiad Munich 1972*. (Volume 3: The competitions). (str. 141 – 148). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1972/1972s3.pdf>
26. Organizing Committee of the Games of the XIX Olympiad. (1968). *Official report of the XIX Olympic Games Mexico 1968*. (Volume 3, Part 2). (str.725 – 730). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1968/1968v3pt2.pdf>

27. Preradović, S. (2010). *Hrvanje nagrada Josipu Čorku. Nagrada Franjo Bučar za životno djelo*. Croring. /on line/. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://www.croring.com/news/hrvanje-nagrada-josipu-corku/4415.aspx>
28. Rvački savez Srbije. (2017). *Državna prvenstva 1924-2008*. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://www.wrestling-serbia.org.rs/drzavna.html>
29. Seoul Olympic Organizing Committee. (1988). *Official Report of the XXVIII Olympic Games Seoul 1988*. (Volume 2: Competition, Summary and Results Part Two). (str. 647). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1988/1988v2p4.pdf>
30. Sportski savez grada Subotice. *Boško Marinko. Zaslužni sportista Jugoslavije*. /on line/. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <http://www.sportskisavezsubotice.org/index/page/id/106/lg/sr>
31. Sviben, B. (1991). *Razvoj modernog hrvanja u Hrvatskoj (3)*. Povijest športa. 22. 89. 11-29.
32. The Netherlands Olympic committee (Committee 1928). (1928). *Official Report of the Olympic Games of 1928 Celebrated at Amsterdam*. Part 2. (str. 853, 855). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1928/1928p2.pdf>
33. The Swedish Olympic Committee. (1912). *The Swedish Olympic Committee for the Olympic Games at Stockholm, 1912*. Part 2. (str.758). Dostupno na <http://library.la84.org/6oic/OfficialReports/1912/1912part2.pdf>
34. United World Wrestling. (2017). *Database*. Preuzeto s mreže u rujnu 2017. Dostupno na: <https://unitedworldwrestling.org/database>